

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd

Det kongelige fornyings- administrasjons- og kirkedepartement
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Dato: 25.10.2013

Vår ref: 07/177-21 GRH

Deres ref: 13/1232

Høringsuttalelse: Tjenestebolig- og bopliktordningen for prestene

Agder og Telemark bispedømmeråd takker for muligheten til å komme med synspunkter til høringsnotatet om tjenestebolig- og bopliktordningen for prestene.

Agder og Telemark bispedømmeråd behandlet saken i møte 10. oktober 2013. Til møtet var det lagt fram et utkast til hørings svar som i hovedsak støttet opp under departementets forslag om avvikling av bopliktordningen. I møtet gjorde bispedømmerådet slikt vedtak med 5 mot 4 stemmer:

«Bispedømmerådet gir stiftsdirektøren og biskopen fullmakt å utarbeide et nytt hørings svar med utgangspunkt i opprettholdelse av boplikten.»

Dette brevet er en felles høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd og Agder og Telemark biskop.

Bispedømmerådet hadde en foreløpig behandling av høringsnotatet i møte 13. juni 2013. Etter anbefaling fra bispedømmerådet har vi videresendt høringsnotatet og bedt 11 menighetsråd svare på følgende:

- *Bør dagens tjenesteboligordning føres videre eller bør den avvikles?*
- *Mener dere at dagens ordning er formålstjenlig for den norske kirke, alle hensyn vurdert samlet?*

Pr. 19.09.13 er det kun mottatt svar fra 5 menighetsråd, disse er likevel representative da de utgjør en blanding av by og land, samt menigheter med og uten prest i tjenestebolig.

Ingen av menighetene ønsker at generell boplikt skal videreføres i sin nåværende form. Nissedal menighet, som selv har en kulturhistorisk bolig, ønsker at disse boligene skal beholdes og tror at søkere til Nissedal vil se det som et gode å flytte inn i tjenesteboligen. Skien menighetsråd mener hele ordningen bør avvikles, mens de andre menighetsrådene ser at det vil være behov for et botilbud i visse områder.

Departementets høringsnotat er etter bispedømmerådets syn svært grundig og gir en god beskrivelse av de aktuelle problemstillingene knyttet til vurdering av bopliktordningen. Agder og Telemark bispedømmeråd kommenterer kun noen av punktene.

Hovedspørsmålet i høringen er: *Bør dagens tjenesteboligordning føres videre eller bør den avvikles?* På dette spørsmålet svarer Agder og Telemark bispedømmeråd at *tjenesteboligordningen bør videreføres.*

Høringsnotatet tar opp aktuelle problemstillinger. Departementet peker på viktige hensyn som har ligget til grunn for ordningen, nemlig at presten bør bo der presten gjør tjeneste, mobilitet i prestedtjenesten, og at boplikten har vært viktig for rekrutteringen til prestedtjenesten. Samtidig sier departementet at det de siste årene har vært betydelige endringer i prestedtjenesten og peker her på at prostiet nå er tjenestedistrikt for prestene, ledelsen av prestedtjenesten er styrket, det er innført arbeidsplaner og beredskapsordninger, og det er inngått avtaler som avgrensner og balanserer arbeidstid og fritid for prestene. I tillegg er menighetskontorer og prestekontorer samlokalisert.

Det viktigste argumentet for videreføring av ordning med boplikt er etter bispedømmerådets og biskopens mening, behovet for nærhet mellom menighet og prest. Presten er *i menigheten*, og bispedømmerådet understreker at nettopp de grep som er gjort de siste årene med å tilrettelegge prestedtjenesten i forhold til beredskapsordninger og fridagsordninger m.v., gjør det lettere for en prest å fortsatt være bosatt i menigheten og samtidig kunne ha et balansert skille mellom arbeid og fritid. I tillegg bør bevisstgjøring av ordinasjonsløftet og prestedtjenesten annerledeshet, kunne inspirere til nærhet og engasjement i det menighetsbyggende arbeidet.

Et annet viktig argument for opprettholdelse av bopliktordningen er behovet for mobilitet i prestedtjenesten. Både for prestene selv og for menigheten, kan det være sunt med noe turnover. Dersom prestene skal bo i egen bolig vil dette kunne bidra til en redusert mobilitet og at det blir vanskeligere å rekruttere til utkantstrøk. Mobilitet og turnover i presteskapet er positivt for prestedtjenesten, både fordi prestene vil øke sin kompetanse gjennom erfaring fra flere stillinger, og fordi skifte av stilling ofte vil bidra til ny motivasjon og engasjement hos presten, og derigjennom øke kvaliteten på prestedtjenesten.

Også i områder med høye boligpriser vil det være vanskelig for en prest å bosette seg i menigheten dersom ordningen med boplikt avvikles.

Rekruttering har vært og er fortsatt i mange tilfeller et viktig argument for bopliktordningen. Bispedømmerådet slutter seg til departementets vurdering om at rekrutteringshensynet fortsatt er relevant. Dersom bopliktordningen blir opphevet i sin nåværende form ser vi at det mange steder vil være behov for bolig som et av flere rekrutteringstiltak. Dette kan variere ut fra stillingens art og geografiske plassering, men vi mener at forslaget om at kommunen med økonomisk bistand fra Opplysningsvesenets fond kan tilby egnet bolig, vil være et aktuelt tiltak. Bispedømmerådet ser at en slik ordning med nedskalering av boligmassen vil bidra til ulike arbeidsvilkår for våre prester. Bispedømmerådet tilstreber en størst mulig lik behandling av våre medarbeidere og vil derfor fraråde en nedskalering av boligmassen.

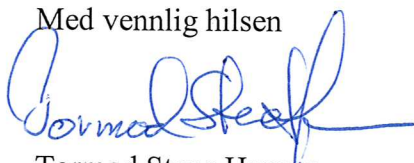
Vi støtter departementet i at alle som er tilsatt med tjenestebolig skal ha mulighet til å bo i denne så lenge de er i stillingen, eller evt. at de får tilbud om å kjøpe boligen til markedspris. Bispedømmerådet vil i den sammenheng understreke at dersom boplikten opphører i sin nåværende form, må de prester som er tilsatt med boplikt få fortsette å kunne bo i boligen på samme vilkår som i dag. Det samme må gjelde for dem som blir tilbudt tjenestebolig fra kommunen etter en justert ordning slik den er skissert i høringsnotatet fra departementet.

Departementet skisserer i høringsbrevet at bopliktordningen videreføres der hvor boligene har kirke- og kulturhistorisk verdi. I denne sammenheng er det grunn til å understreke at dette ikke kan være en prioritert oppgave for kirken som arbeidsgiver for prestene og således ikke kan reguleres gjennom bopliktordningen. Vi ser behovet for opprettholdelse og bevaring av noen av prestegårdene som viktige kulturperler. Dette må imidlertid organiseres og finansieres av kulturmidler, og ikke av kirken. Vi er altså skeptiske til å videreføre kirke- og kulturhistoriske verdifulle boliger som tjenesteboliger for prester. Det er viktig at disse boligene blir ivaretatt, men det er ikke sikkert at det er prester som skal gjøre det. Betingelse for at slike bygg blir videreført som presteboliger må være at de er egnet som bolig og at de tilfredsstillende krav som i dag stilles til moderne boliger. Det kan bli et problem for de menigheter som har slike kirke- og kulturhistoriske boliger at det kun blir en liten gruppe prester som søker disse stillingene

I høringsbrevet framgår det at forvaltning av boligordningen svarte til 73 % av OVF sitt samlede bidrag til Den norske kirke. Dersom det likevel skjer en nedskalering av tjenesteboligordningen, vil betydelige deler av fondets kapital som i dag er bundet i fast eiendom, kunne frigjøres til investeringsformål som gir bedre avkastning. Vi ser at noe av denne kapitalen bør kunne nyttes til å ruste opp de boligene som eventuelt beholdes, men vil understreke at andelen av fondets avkastning som brukes til boligforvaltning, bør reduseres betydelig til fordel for mer menighetsrettet aktivitet.

I høringsbrevet er det skissert et alternativ å overlate ansvaret til bispedømmerådet å bestemme om det til en stilling skal være boplikt. Bispedømmerådene har i dag ikke den nødvendige bygningsmessige fagkompetanse som trengs for å kunne påta seg et forvaltningsansvar for tjenesteboliger til prester. Vi er også redde for at det da vil bli store forskjeller i de 11 bispedømmene. Bispedømmerådet må imidlertid fortsatt ha stor innflytelse på hvilke stillinger som fortsatt skal ha boplikt.

Med vennlig hilsen

Tormod Stene Hansen
stiftsdirektør

Stein Reinertsen
biskop